

tot den binnenkant doorliep. Tot in de 18de eeuw zaten alle brillen onvast en dus slecht, vandaar dat men op prenten en schilderijen vaak een persoon afgebeeld ziet die met de hand zijn bril op diens plaats houdt, of iemand wiens bril naar voren geschoven en in de wangplooiën is blijven hangen. Het is geen wonder, dat in den aanvang men ertegen opzag een bril te dragen. Bock noemt ze „höchst unförmliche Vorrichtungen, welche unangenehm auf-, fielen, und so noch desto mehr die Aufmerksamkeit auf ein körperliches Gebrechen lenkten". De brillen met de lange, dunne en toeklappende pennen ter weerszijden, die op en achter de oorschelpen rusten, zijn later gekomen en hebben zich ontwikkeld uit een montuur van hout of van leder, waarmede de beugelbrillen door middel van koorden aan het hoofd bevestigd werden. Oorspronkelijk zullen die toestellen geleken hebben op chauffeursbrillen. Uit hoofde van het vastbinden heette men deze nieuwigheid uit den ouden tijd Bindspiegel of Pindtspiegel: de zij-pennen die nu zeer dun zijn, waren in den beginne grof, gewoon smeedwerk; tegen het einde der 18de eeuw kwam hierin verbetering.

Heeft Oldebarnevelt gebrild? Daar zullen er zijn die meenen, dat een antwoord op deze vraag een geschikt begin van dit opstel ware geweest. Voor de hand lag het zoeken naar een portret van Oldenbarnevelt met een bril, hetzij op zijn neus of in zijn wangplooiën gezakt of in zijn hand, dan wel op een nabijstaande tafel. Dit onderzoek te Amersfoort, in het Rotterdamsche Gemeente-archief, in 's Rijks Prentenkabinet heeft tot niets geleid; tot niets anders dan deze uitkomst, dat alle portretten van Oldenbarnevelt teruggaan naar het eenige portret uit zijn tijd door M. van Mierevelt, dat zich in het Rijksmuseum bevindt (n°. 1587 van den catalogus van 1914), gegraveerd door W. J. Delff in 1617, en waarvan het Louvre eene herhaling bezit.

Evenmin kreeg ik op de vraag een antwoord door het zoeken naar een bril ter plaatse waar misschien daarover iets zou kunnen gezegd zijn, o.a. in het verhaal der gevangenschap van Oldenbarnevelt, geschreven door zijn knecht Jan Francken (overgedrukt uit de kroniek van het Historisch genootschap te Utrecht, XXX jaarg. 1874) en in de Mémoires de Madame de Barneveldt.

Een paar jaar geleden, in het opstel van dr. E. Wiersum over „De ring van Oldenbarnevelt" in het Rotterdamsch Jaarboekje 1916, hebben we gelezen, dat het den Rotterdamschen archivaris